

קרב סהרות כלא נווה-תירצה, אבל הר-
אמת היא שתסיסת הסהרות באה כתר-
צאה ישירה של תסיסת האסירות.

פוטר או לא פוטר?

יאזה של הדראמה התרחשה לפני כ-
שבוע, כשנציב שירות בתי הסוהר
הד"ר ורטהיימר, שמע את תלונות הר-
אסירות, ביקש להאריך להן את שעת
הצפייה בטלוויזיה בשעה וחצי. הנציב
גם החליט לאשר תקציב לעריכת שיפוץ
כללי במיטבח הכלא, הנערך בימים אלה.
החלטתו עוררה מיד תסיסה בקרב סוה-
רות בית-הכלא שהתקוממו נגד הגזירה,
בטענה כי מעמסת התוספת של שעה ר-
חצי תפול עליהן, בשעה שקיים ממילא
מחסור בכוח-אדם. תסיסה זו דלפה לעי-
תונות, ועוררה את זעמה של הנציבות.
השיא בא כאשר קיבלה מנהלת נווה-
תירצה הודעה מהנציב, שבה נדרשה
לסיים את שירותה.
כאשר ניסה העולם הזה ליצור קשר
טלפוני עם המנהלת המפורטת בבית-
הכלא, נמסר מפי סגניתה יד ימינה, רבי-
כלאית חיה שהם, שהמנהלת איננה.
כשפירט העולם הזה כי מדובר בפטוריה
של המנהלת, ושאל אם נכון שהיא, הס-
גנית, עומדת למלא את מקומה של רעיה

אחורי הסורגים של כלא הנשים נווה-תירצה התרחשו דברים חמורים. האסירות טענו ש"הגיעו מים עד נפש". מה קרה?

דמה לצרף, היום שולטת רעיה על יותר
מ-80 אסירות פליליות וביטחוניות, ועל
כ-60 סהרות.
את מה שקרה בזמן האחרון בכלא הג-
דירו האסירות עצפן כך: "אחרי כל כך
הרבה שנות-שירות באותו תפקיד, נכ-
נסה המנהלת לשיגרת-עבודה. ריגשותיה
קהו במשך השנים, היא איבדה את כר-
שרה-שיפוט. לכן אינה רואה עוד את
הפרט ואת צורכיהן של האסירות."
מה שברור הוא שהנהלת שירות בתי-
הסוהר תצטרך לערוך בדק-בית של הר-
מרחש בנווה-תירצה. **נירה גל**

רעיה כי כשם שהיתה יעילה ונאמנה
בתפקידה כראש-לישכה, עומדים לה ית-
רונות אלה גם בתפקידה החדש כמנהלת-
כלא. לפני כשלוש שנים אף זכתה ב-
פרס רעיית-הנשיא, בשל היותה "מחוננת,
אחות, אם ואוזן קשבת לאסירותיה". היא
הצליחה לגייס לעזרתה את עליזה בגין,
שעזרה לה רבות בדברים קטנים שהשי-
רות לא יכלו היה לאפשר לה. במשך כל
שנות תפקידה זכתה בהערצת העובדים
במחיצתה.
כאשר הגיעה ב-1968 לנווה-תירצה
שהו במקום 12 אסירות בלבד, הכלא

נערכה בין כתליו, בביקור, שנתלונות
אליו אווירה תיגית-כביכול, ניתן היה
להבחין מייד מהי ההתרחשות האמיתית
בכלא. מחוץ לאווירת-הזוהר לשעה, הת-
ברר כי האסירות מתחלקות לשתי קב-
צות. האחת נחשבת כקבוצה של אסירות
שקטות וממושגעות, שלדבריהן כל מה
שהן רוצות זה לסיים בשקט את תקופת-
מאסרן, והעושות הכל כדי להיות בסדר
עם ההנהלה. "אנחנו רוצות לחיות בשקט,
לא רוצות עניינים. אנחנו חיות בעולם
שלנו".

אפשטיין המפורטת כמנהלת הכלא, הר-
שיבה חיה שהום שכן.
לכן תמחה היתה תגובתו של דובר
שירות בתי-הסוהר, שימנען מלכה, הר-
בוע, העולם הזה שביקש את אישורו
לראיון עם הנציב והמנהלת, ענה: "רא-
יון? בשום פנים ואופן לא! המיקרה
של רעיה הוא עניינה של נציבות בתי-
הסוהר בלבד. איננו רוצים להפוך את
העניין לנושא שידונו בו בכל הארץ.
רעיה לא פוטרה. היא עדיין בשירות, עד
למועד שבו תיקבע לה פרישה לגימל-
אות".

קבוצת האסירות הדומיננטיות. המנ-
גת בעיקר עלי-ידי שרה אנגלי, המכר-
נה "שמחיק". שרה היא אשתו של
האסיר שמעיה אנגלי, ועומדת בימים
אלה למישפט של סיוע לרצח שולמית
שלי ומישל נחמיאס. שרה מעזה להת-
מרד, לשנות חוקים, ולכן היא נמצאת
בעימותים תמידיים עם הסוהרות, המנ-
סות לדכא כל נסיון של התמרדות נגד
המצב. מנהלת הכלא, שחשה היסב בת-
סיסת אסירותיה, ניסתה, יחד עם הד"ר
בר, למנוע באותו ביקור בכל הדרכים
האפשריות אפשרות כלשהי של געע
מילולי בין האסירות והעיתונאים ששהו
במקום. כל נסיון של אסירה לדבר עם
עיתונאי גרם מייד להגשת תלונה גנדה.
ניתן היה להבחין ביחסים הקרים והמי-
תוחים בין אסירות אלה לסוהרות, שאף
זכו בקלות נמרצות מצד האסירות.
ביקור העולם הזה בכלא נווה-תירצה
הכניס את מנהלת הכלא ללחץ, שכתוצ-
אה ממנו באה שיחת-טלפון תוקפנית מ-
לישכת דובר שירות בתי-הסוהר. הדובר
האשים את כתבת העולם הזה בהברחת
מיכתבים מן הכלא, ובכך שהפכה תא
של אסירות. הוא איים מפורשות שאם
תיכתב בהעולם הזה מילה אחת שאינה
קשורה בתצוגת-האופנה עצמה, יתבע את
הכתבת לדיון. נימוקיו היו שכניסת עי-
תונאי לכלא, ברשותו, דינה בדיוק ככ-
ניסה לביטחון הפרטי. "ברגע שאני זומין
עיתונאי לכלא" טען הדובר מלכה, "אני
אקבע מה ייאסר ומה ייכתב. וכמו שלא
יחטט אורח בביתי ללא רשותי, לא ידב-
רו עיתונאים עם אסירות ללא רשותי".

**רק לא
לחטט!**

את השתלשלות המיקרים הסביר
מלכה: "לפני כחמש שנים הגיעה
רעיה אפשטיין לגיל פרישה. ביגלל שר-
קולים של הנציב דאו, הוראכה תקופת
שירותה, גם הנציב הנוכחי הד"ר ורטי
היימר, ראה בבגרות אפשטיין מנהלת
מסורה. לכן החליט, בשל שיקולים מיק-
צועיים של המערכת, להאריך את כהו-
נות מעל למועד פרישתה, שנקבע לספ-
טמבר 1982.
בספטמבר זימן אליו הנציב את המנ-
לת, הודיע לה שהוא מאריך את כהו-
נות מבלי שייקבע מועד סיומה. לפני
שבועות אחדים היא פנתה לנציב והו-
דיעה לו כי יש בדעתה לפרוש במאי
בשנה זו. הנציב קיבל את רצונה, לכן
היא תפרוש בחודש מאי, בשיתה ייודי-
תית איתי, כשני חברים, ללא לחץ ואי-
מים מצדי, אמרה לי רעיה מפורשות
כי לא נתנה תגובות לעיתונים על תסי-
סה בקרב הסוהרות".

בדק בית

סגנית-גונדר רעיה אפשטיין הת-
חילה את שירותה כמנהלת כלא-
הנשים לפני 18 שנים. היא הוצנחה לי-
תפקידה, אחרי שהיתה מזכירתו וראש-
לישכתו של אריה גיר, שמונה כנציב
שירות בתי-הסוהר אחרי מרד-האסירים
הגדוע בכלא שאטא. חיש מה הוכיחה

מה שברור הוא כי הנציב אכן פטר
את רעיה אפשטיין, אולם החליט לחזור
בו ביגלל ההדים הרבים שעוררה הפרי-
שה, ובעיקר ביגלל הצורה המכוערת
שבה הודיע למנהלת על פטוריה אחרי
שנים רבות של שירות מסור ונאמן מציי-
דה — הודעה טלפונית קצרה בנוסח
"רעיה, גמרת את העבודה בכלא!"
העולם הזה, אשר ידע על התלונות
החמורות שיש כפי האסירות על הכלא,
הגיע לפני חדר כלל לנווה-תירצה,
כאשר הומן לחוות בתצוגת-האופנה ש-

סוהרת אפשטיין בכלא
שיגרת עבודה